

14. Stwierdzenie: *być igłą szronu i garścią upału* określa:

- A) podobieństwa B) sprzeczności C) jakości wynikające z siebie D) zjawiska następujące po sobie

15. Wyraz *wzlatując* jest:

- A) czasownikiem w formie imiesłowu B) czasownikiem w formie bezokolicznika
C) przysłówkiem D) rzeczownikiem utworzonym od czasownika

16. Zaimkiem jest:

- A) bez B) a C) lecz D) to

17. W zdaniu: *odrzekł ptak*:

- A) brakuje orzeczenia B) można znaleźć dopełnienie
C) wszystkie wyrazy są nieodmiennie D) tylko podmiot jest nieodmienny

18. W tekście powyższym odnajdziesz:

- A) rymy niedokładne B) uosobienie C) powtórzenia D) apostrofę

19. Zdanie: *być więźniem własnej skóry, a sięgać w nieskończoność* to:

- A) zdanie współrzędnie przeciwstawne B) zdanie współrzędnie wynikowe
C) zdanie współrzędnie łączne D) zdanie współrzędnie rozłączne

20. Tyle samo głosek co liter znajduje się w wyrazie:

- A) niepewnym B) głodem C) człowiekiem D) gniazdo

Jerzy Besala *Szach królowi* **Polityka nr 28 15 lipca 2006**

Jan Sobieski był „człowiekiem posłanym od Boga”, ale „nie aniołem” – zauważył celnie Horst Battaglia w biografii króla. Przed sobą miał do przebycia ciężką drogę ocalenia Rzeczypospolitej od narastających zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych (...). Miał też świadomość konieczności reform Rzeczypospolitej przypominającej coraz bardziej luźną, degenerującą się konfederację oligarchicznych państweczek. (...)

Król bez wątpienia był wybitnym wodzem, gorzej jednak postrzegamy jego decyzje polityczne. Sobieski był dzieckiem epoki. Wychowywał się w tradycji złotych wolności, wybitnych przodków-wodzów, jak Stanisław Żółkiewski, kochał Polskę sarmacką, rubaszną, swojską, przepadał za tęsknymi dumkami, kontuszami, szablami. Stał się beneficjentem ustroju Rzeczypospolitej, który go wyniósł na wyżyny.

Pytania za 5 punktów

21. Autor tekstu w powyższym fragmencie:

- A) wygłasza wyłącznie własne poglądy B) przywołuje sady i opinie, z którymi polemizuje C) komentuje i rozwija myśl cudzą
D) argumentując tezę swojego wyводу, odwołuje się do opinii ludzi niechętnych polskiemu władcy

22. We fragmencie cytowanego tekstu piszący:

- A) koncentruje się wyłącznie na udowodnieniu słuszności twierdzenia, że Sobieski *nie był aniołem*
B) zwraca uwagę na złożoność uwarunkowań w ocenie bohatera
C) opowiada się wyraźnie po stronie krytyków Jana III Sobieskiego D) podważa sensowność wcześniejszych ocen polskiego króla

23. Głównym tematem powyższego tekstu jest:

- A) charakterystyka czasów, w których panował Jan III Sobieski
B) wskazanie trudności, jakie miał Jan III Sobieski z utrzymaniem władzy
C) analiza cech charakteru polskiego monarchy D) wskazanie czynników kształtujących mentalność i światopogląd króla Polski

24. Z powyższego fragmentu tekstu można wywnioskować, że na politycznie decyzje króla negatywnie wpływała:

- A) zbyt silna koncentracja władzy w jego rękę
B) fascynacja sprawami wojskowymi i przedkładanie ich nad działalność administracyjną
C) niemożność uwolnienia się od dziedzictwa kultury sarmackiej D) nieudolność i opieszałość w podejmowaniu ważnych decyzji

25. Wzorcami osobowymi króla (zgodnie z powyższym fragmentem tekstu) byli:

- A) ludzie zasłużeni w przeszłości dla Polski B) sarmaccy wodzowie, którzy bardziej zaszkadzili Polsce, niż jej pomogli
C) przodkowie, których interesowała jedynie *złota wolność*
D) ludzie będący uosobieniem wszelkich wad Polski sarmackiej

26. Użyte w tekście słowo *beneficjent* można zgodnie z kontekstem jego użycia przetłumaczyć jako:

- A) twórca B) wielbiciel C) spadkobierca D) bogacz

27. Powyższy fragment tekstu ukazuje nam polskiego monarchę jako człowieka:

- A) niechętnego reformom państwa B) zbyt słabego, by rządzić państwem
C) widzącego konieczność zmiany systemu, któremu zawdzięcza karierę D) traktującego władzę jako zaspokojenie własnych ambicji

28. Z powyższego tekstu możemy dowiedzieć się, że:

- A) w państwie polskim w XVII wieku nasiliły się tendencje odśrodkowe
B) rola magnaterii w XVII wieku wyraźnie zmalała
C) w XVII wieku małe państweczka magnackie zaczęły jednoczyć się
D) w XVII wieku reformy miały osłabić władzę króla

29. Słynna odsiecz wiedeńska miała miejsce w:

- A) 1696r B) 1675r C) 1674r D) 1691r

30. Marysieńka (ukochana żona Jana III Sobieskiego) była:

- A) Polką B) Niemką C) Włoszką D) Francuzką